ל) [ל"ל ואתה], ב) [אדר"לפל"ז והרמב"ן בפי החומש ולייל ומתה), כ) [מדרייל מלייז והרמצ"ן בפיי החומש
פרשת אחרי פסוק ולא יזבחו לשעירי הארין בניאור הגדה
וון, ג) קדושין מ. ע"ש, ד) קדושין לח, כ) מו"ק ח. קדושין מ., ו) תענים יח: (ז) [נ"ל וו"א וכ"א בתענים] ה) ול"ל יוסף וכ"א תמורה טו.], ט) שבת טו., י) [ל"ל כהן שיש בידיו מומין], **כ**) (שייך לע"ב).

ואם שאל מי סבלן לא חס על כבוד

הונו: לייטי עלה במערבא לא גרסינו

לה: כאילו דוחק רגלי השכינה.

אומר בלבו אין השכינה כאן וכתיב

והארך הדום רגלי: למקום שאין

מכירין אותו. אין דעתו גסה עליו

ושמא יקל כח ילרו וגם אם יחטא איו

אדם נותן (ו) לב לפי שאינו חשוב

בעיניהם וכן בלבוש שחורים: דמלי

כייף ליה ליצריה. ובוטח על שהוח

נחבא בסתר כאילו דוחק הרגלים:

היכא דלא מלי כייף ליה לילריה.

טוב לו בצינעה מפרהסיה: ומברכין

את העם בשם המפורש. שהשרינה

שורה על קשרי אלבעותיהם: אל

מאמינו ברע. האומר לך חטא:

ואל הבטחו באלוף. לומר שימחול:

ולפים. חתיכת עץ כמו כפיסין

בבבה בתרה (קף ב.): התם עדי.

הוא מעיד בעלמו בכל עוונות שאוכית

בפניו: בותבר' יוסי כן יועזר אומר

שלא לסמוך. בי"ט. וזו היא מחלוקת

ראשונה שהיתה בחכמי ישראל: יהושע

בן פרחיה. כולן דור אחר דור: יצא

מנחם. בגמרא מפרש להיכן ילא:

נכנם שמחי. להיות אב ב"ד תחתיו:

תורה אור השלם וּ וַיֹּאמֵר יְיָ מִסִּינֵי בָּא וְזְרַח מִשַּׁעִיר לְמוֹ הוֹפִיעַ מֵהַר בְּשֶׁלָּין לְבֶּנוֹ אוֹבְּיַלֶּבְתְּ מִימִינוֹ אֵשׁ דְּת לְמוֹ: מִימִינוֹ אֵשׁ דְּת לְמוֹ:

. דברים לג ר 2. דּוֹדִי צַח וְאָדוֹם דְּגוּל מַרְבָבָה: שיר השירים הי ... בי מעיר הקדש נקראו יַנְל אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל נִסְמְבוּ יְיָ צְבָאוֹת שְׁמוֹ: ישעיהו מח ב

4. וַיּאמֶר צֵא וְעָמֵדְתָּ בָהָר לִפְנֵי יְיָ וְהַנֵּה יְיָ עֹבֵר וְרוּחַ לִפְנֵי יִיְ וְהַנֵּה יִיָּ עֹבֵר וְרוּחַ יִּדְּבֵּ יְּ, וְיִבְּיִתְ גְּדוֹלָה וְחָזְק מְפָּרֵק הָרִים וּמְשַׁבֵּר סְלָעִים לִפְנֵי יְיָ לֹא בָרוּחַ יִי וְאַחַר הָרוּחַ רַעִשׁ לא ברעש יי: ואחר הרעש אַשׁ לֹא בָאֵשׁ יִי וְאַחַר הָאֵשׁ קול דממה דקה:

מלכים א יט יא 5. בְּמַרְאֵה הַקֶּשֶׁת אֲשֶׁר היה בענן ביום הגשם כן מֵרְאֵה הַנֹּגַּה סְבִיב הוּא מַרְאֵה דְּמוּת כְּבוֹד יְיָ מָרְאֵה דְאֶפּל עַל פָּנִי וָאֶרְאָה וָאֶפּל עַל פָּנִי יָאֶשִׁמַע קוֹל מִדַבֵּר:

יחזקאל א כח יחזקאל א כח 6. בּה אָמַר יְיָ הַשְּׁמִיִם בּסְאִי וְהָאָרֶץ הֲדֹם רַגְלָי אֵי זֶה בַּיִת אֲשֶׁר תִּבְנוּ לִי וְאֵי זֵה מָקוֹם מִנוּחַתִי:

ישעיהו סו א ז וְנְתַתְּה מַהוֹדְךְּ עָלְיו לְמֵען יִשְׁמְעוֹ כְּל עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאַל: במדבר רי אַל ריי 8. אל ריי יַשְּוְ אֵל: במדבר כז כ 8. אַל תַּאֲמִינוּ בְרֵע אַל תִּבְטְחוּ בְּאַלוּף מִשֹּׁכֶבֶת

יַּבְּקְּתֵי פִּיקּ: מיכה ז ה מיכה ז ה 9. וַיָּרַח יְיָ אֶת רֵיתַ הַנִּיחֹתַ

וַיֹּאמֶר יְיָ אֶל לְבּוֹ לֹא אֹסְף לְקַלֵּל עוֹד אֶת הָאֲדָמָה בַּעֲבוּר הָאָדָם כִּי יַצֶר לַבּ הָאֶדֶם רַע מִנְּעֻרִיוּ וְלֹא אֹסְף עוֹד לְהַכּוֹת אֶת כָּל חַי כַּאֲשָׁר עָשִׂיתִי: בראשית ח כא

בואשיתי הכא 10. הֲלוֹא מֵעַתָּה קֶּרֶאת לִי אָבִי אַלוּף נְעֲרֵי אָתָּה: ירמיהו ג ד

וְכַפִּיס מֵעֵץ יַעֲנֵנָה:

חבקוק ב יא זבקוק ב יא 1ַ2. כִּי מַלְאָבִיו יְצַוֶּה לְןּרָ. 12. כִּי מַיְאָבְּ. ְּיַבְּיקּ: לִשְׁמְרְךְּ בְּבָל דְּרָבֶיף: תהלים צא יא

.... 13. אָנֹכִי הָגַּרְתִּי וְהוֹשַׁעְתִּי וְהַשְּׁמִעְהִי וְאֵין בְּּכֶּם זְר וְאַתֶּם עַדִי נְאָם יְיְ וַאָנִי אַל: ישעיהו מג יב אַל:

הגהות הב"ח

(מ) גמ' דאמרי תרוייהו למה"ד משל למלר: (ב) שם רב יוסף אמר זה העובר עבירה בסתר. נ"ב ס"ל רבה אמר כל המסתכל בקשת צריך שיפול על פניו דכתיב כמראה הקשת על פני וכו׳ לייטי עליה

בשנו בא שושב. . ב..... כמינות אלא לימא ברוך זוכר הברית הרואה את הקשת צריך לברך מאי מברך ברוך זוכר הברית רבי ישמעאל במינות אלא ליכת ברון זוכר הברית הרואה את הקשת צרין לברן כמי מאי מבוך ברון וכדר הברית רבי שמבאאל בנו של היני והוא תניא המוך עליו בכלינו הא תניא בל יום וילך (מקום: (ו) שם מחודן עליו בכלינים ומאברו: (נ) שם ליני והא תניא כל לינות היו היום וילך (מקום: (ו) שם מחודן עליו בכלינים מוקן שניו המקדש קיים בשעה שהיו כליע היכת המספכל נמקק: (פ) שם מחול לך אל תאמין וכוי הסדים לענוריו ולין מלוף: (ו) שם וכפים מעבן יעניה רבי ודייקא אומר בשמו רביים שלא אמר שני מלוכי השכת: (ו) רש"י ד"יה (מקום וכוי נותן לו לב: (מ) תום' ד"ה בכני וכוי דעני לאשבוחי שלשם: (ע) ד"ה ויעשה מה שלנו חפן עמתע דמוחר לו לחדם שישה לגמרי חפלו וכי דיה בכני וכוי דעני הליע הווה פרים וכוי נראה לפרש וכי בלות מוך על אמר אין מסתכלין אלח משום היסם הדעת אנח מסתכלין אלח משום היסם הדעת אנח מסתכלין אלח משום בישה להתוך היו שיאים ואל מתמה וכי בסיות. "צי ולש"ע הלפטליון מני פכר שלח למתוך היו שיאים ואל מתמה וכי בסיות. "צי ולש"ע הלפטליון מני פכר שלח למתוך היו שיאים ואל מתמה וכי בסיות ביצר להעוד ביצר להיו ביצר האור ביצר הווים ביצר להיום ביצר האור ביצר הווים ביצר להיום ביצר הווים ביצר להיום ביצר הווים ביצר האוים ביצר הווים ביצר היצר הווים ביצר הווים ביצר הווים ביצר הווים ביצר ה לא נקיט ליה בראשונה [דאיכא למיטעי דהוה נשיא] משא״כ בשמאי דליכא למיטעי:

מאי דרש. מהיכן הבין מקום השכינה שמהר שלה הליץ שם. א"נ בבני אדם. הוה מלי למיחשב ישנים ומוליאין ריעי כבני אדם שלה טעה כמו שטעה חחר: דוגמה. דבר היכר העומד לדוגמה ואף לקמן לא הוה חשיב ליה אלא משום דבעי (מ) אשכחי׳ שלשה דומין להראותו לומר כזה עשה לי ואין זה אלא דבר הניכר אף כאן מקומו לבהמה. הר"ר אלחנן: ויעשה מה שלבו חפץ.(ט) לגמרי משמע ניכר: ומה למטה. והרי אמר ומתחת זרועות עולם (דברים לג)

> מאי דרש אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן יוה(ואתא) מרבבות קדש אות הוא ברבבה שלו ורבי אבהו אמר בדגול מרבבה דוגמא הוא ברבבה שלו וריש לקיש אמר יה' צבאות שמו אדון הוא בצבא שלו ורבי חייא בר אבא א"ר יוחנן ילא ברוח ה' ואחר הרוח רעש לא ברעש ה' ואחר הרעש אש לא באש ה' ואחר האש קול דממה דקה והנה ה' עובר ית"ר ששה דברים נאמרו בשדים שלשה כמלאכי השרת ושלשה כבני אדם שלשה כמלאכי השרת יש להם כנפים כמלאכי השרת ומסין מסוף העולם ועד סופו כמלאכי השרת ויודעין מה שעתיד להיות כמלאכי השרת יודעין ס"ד אלא שומעין מאחורי הפרגוד כמלאכי השרת ושלשה כבני אדם אוכלין ושותין כבני אדם פרין ורבין כבני אדם ומתים כבני אדם ששה דברים נאמרו בבני אדם שלשה כמלאכי השרת שלשה כבהמה שלשה כמלאכי השרת יש להם דעת כמלאכי השרת ומהלכין בקומה זקופה כמלאכי השרת ומספרים בלשון הקרש כמלאכי השרת שלשה כבהמה

אוכלין ושותין כבהמה ופרין ורבין כבהמה הראשונים ומוציאין רעי כבהמה: כל המסתכל בד' דברים רתוי לו שלא בא לעולם כו': בשלמא מה למעלה מה לממה מה לאחור לחיי אלא לפנים מה דהוה הוה ר' יוחנן ור"א דאמרי תרוייהו 🕫 משל למלך ב"ו שאמר לעבדיו בנו לי פלטירין גדולין על האשפה הלכו ובנו לו אין רצונו של מלך להזכיר שם אשפה: כל שלא חם על כבוד קונו רתוי לו שלא בא לעולם: מאי היא ייר׳ אבא אמר זה "המסתכל בקשת רב יוסף אמר זה העובר עבירה בסתר 🌣 מסתכל בקשת דכתיב יכמראה הקשת אשר יהיה בענן ביום הגשם כן מראה הנגה סביב הוא מראה דמות כבוד ה' רב יוסף אמר זה העובר עבירה בסתר כדר' יצחק יידאמר רבי יצחק כל העובר עבירה בסתר כאילו דוחק רגלי שכינה שנא' •כה אמר ה' השמים כסאי והארץ הדום רגלי איני Θ והאמר ר' אלעא הזקן אם רואה אדם שיצרו מתגבר עליו ילך למקום שאין מכירין אותו וילבש שחורין ויתעטף שחורין ויעשה מה שלבו חפץ ואל יחלל שם שמים בפרהסיא לא קשיא הא דמצי כייף ליה ליצריה הא דלא מצי כייף ליצריה דרש ר' יהודה ברבי נחמני מתורגמניה דריש לקיש כל המסתכל בג' דברים עיניו כהות בקשת ובנשיא יובכהנים בקשת דכתיב כמראה הקשת אשר יהיה בענן ביום הגשם הוא מראה דמות כבוד ה' בנשיא דכתיב זונתת מהודך עליו ווי המסתכל בכהנים בזמן שבהמ"ק קיים שהיו עומדין על דוכנן ומברכין את ישראל בשם המפורש דרש ר' יהודה ברבי נחמני מתורגמניה דריש לקיש מאי דכתיב •אל תאמינו ברע אל תבטחו באלוף אם יאמר לך יצר הרע חטוא והקב"ה מוחל 🖘 אל תאמן (שנא') אל תאמן ברע ואין רע אלא יצר הרע שנאמר יכי יצר לב האדם רע ואין אלוף אלא הקב"ה שנאמר יאלוף נעורי אתהישמא תאמר מי מעיד בי אבני ביתו וקורות ביתו של אדם הם מעידין בו שנאמר ייכי אבן מקיר תזעק וכפים מעץ יענגה יי וחכ"א נשמתו של אדם מעידה בו שנאמר משכבת חיקך שמור פתחי פיך אי זו היא דבר ששוכבת בחיקו של אדם הוי אומר זו נשמה ר' זריקא אמר שני מלאכי השרת המלוין אותו הן מעידין בו שנאמר יוכי מלאכיו יצוה לך לשמרך בכל דרכיך "(וחכ"א) אבריו של אדם מעידין בו שנאמר בואתם עדי נאם ה' ואני אל: בותני "(יוםי) בן יועזר אומר

פ"ק דקדושין (דף מ. ושם) דפירש דח"ו שהיה מתיר לעשות עבירה למקום אחר דלבישת שחורים ואכסנאות משברין לבו ולא יבא לידי עבירה ויוכל לעשות מעכשיו מה

דמוטד לו לאדם שיטשה חפצו בחחר

ולא בפרהסיא ולא כפר"ח דשילהי

כדלקמן גבי דדמי לבהמה ואיכא למימר דהוי בכלל הני

אלא קאמר ילבש שחורים וילך שלבו חפץ דודאי אין ינרו מתגבר עליו וסוגיה דשמעתה חינו משמע כדבריו הכא ובריש פרק בתרא למועל קטן (דף יז. ושם):

בבהנים כזמן שבית המקדש

קיים. מכאן קשה על פרש"י דפ"ג דמגילה (דף כד:) על ההיא דתנן י ידיו בוהקניות לא ישא כפיו ופי׳ משום שהעם מסתכליו בו ואמרינן בחגיגה המסתכל בכהנים בשעה שנושחין כפיהן עיניו כהות והא ליתא דמסקינן דוקא בזמן שבית המקדש קיים ואילו התם בגבולים מדמקשי מיניה בגמרא מההיא דהוה בשיבבותיה דרב הונא (י) והוה פרים ידיה ומשני דלמא דש בעירו הוה ונראה לפרש דאף בגבולין מיתסר משום היסח הדעת והכי איתא בירושלמי דהתם א"ר יוסי הדא אמרה שאסור להסתכל בכהנים בשעה שהם מברכין את העם א"ר חגי כלום אמר אלא משום היסח אנא מסתכל ולא מסחנא דעתאי:

יושל בן יועזר בו'. בירושלמי אמר בראשונה לא היה מחלוקת אלא על הסמיכה בלבד ועמדו שמאי והלל ועשו ד' משרבו תלמידי שמאי והלל שלא שמשו כל צורכן רבו מחלוקות בישראל ונחלקו לב' כיתות ויש לתמוה הרי נחלקו כבר בימי שאול על מלוה ופרוטה (סנהדרין יט.) ושמא כיוז דשאול ובית דינו הוו סברי דעתו אמלוה ולא היה אדם חולק עליו רק לפי סברת דוד לא מתקרי מחלוקת ומה שאמר בירושלמי ועמדו שמאי והלל ועשו ד׳ לא מלינו בפ״ק דשבת (דף יד:) רק שלשה דברים שנחלקו בהן:

^{י)} שנים מזוגות האחרונים שאמרו לסמוך (כ) נשיאים הוו. ואל

תתמה על הא דחשיב שמאי מקמי הלל והלל נשיא לכ"ע איכא למימר בהיות כי ג' מזוגות הראשונים אשר אמרו שלא לסמוך היו נשיאים ושמאי סבר כוותייהו נקט ליה בראשונה ואגב דנקט ליה הכא בראשונה חשיב ליה בכל מקום שמאי מקמי הלל והכא ליכא למיטעי לפי שנכנס במקום מנחם דחשיב אחר הלל וא"כ אב ב"ד היה וכן שמאי נמי הכי: אראה

שלא לסמוך יוסף בן יוחגן אומר ילסמוך יהושע בן פרחיה אומר שלא לסמוך ניתאי הארבלי אומר לסמוך יהודה בן מבאי אומר שלא לסמוך שמעון בן שמח אומר לסמוך שמעיה אומר לסמוך אבטליון אומר שלא לסמוך הלל ומנחם לא נחלקו יצא מנחם נכנם שמאי ששמאי אומר שלא לסמוך הלל אומר לסמוך הראשונים

רשות לאדם להתעסק אלא בדבר שהוא מן היום אשר ברא אלהים אדם על הארץ ולמקצה השמים ועד קצה השמים ולא בדברים אחרים. בשלמא מה למעלה ומה למטה ומה לאחור יש להימנע דלמא אתי להטיח מיליז כלפי למעלה. אלא לפנים בור כם אזור בו בשינטה מות למפרית והות למטחות היה לאחות למלך ב"נו כרי. כל שלא חס על כבוד קונו ראוי לו כאלו לא מ מאי איכלת לן (מה) דורהו. ומשני ר' יותנן ור' אלעזר משל למלך ב"נו כרי. כל שלא חס על כבוד קונו ראוי לו כאלו לא ע בא לעולם מאי היא רבה אמר זה המסתכל בקשת ואומר כגון זה דמות ה' שנא' כמראה הקשת אשר יהיה בענן וגו' רב יוסף אמר זה העובר עבירה ומסתתר מבני אדם ואינו חושש לכבודו של מקום שנסתרות לפניו כגלויות וכדרבי יצחק [דאמר] העובר . עבירה בסתר כו′ שנמצא גונב דעת הבריות ואינו חושש לכבודו של מקום ומקשינן איני כי העובר עבירה בסו מן העובר בגלוי. והתניא [ר׳] אילעאי הזקן אומר אם רואה אדם שיצרו מתגבר עליו כו׳ ח״ו שאילעאי הזקן התיר לעבור עבירה כלל אלא כך א' אם ראה אדם שיצרו מתגבר עליו באכילה ובשתיה ובמיני זמר ומתיירא שמא ישתכר ויבא לידי עבירה התיר

ל) שייך לדף יד ע"צ. ב) מדברי רבינו נראה דלא גרס מהו לכה"ג רק בחולה שעיברה מהו סמם ומפ" דמבעיא ליה לענין טומאת לידה והרבן.

יא א טוש"ע א"ח סי' רכט סעיף א: ב מיי׳ פי״ד מהל׳ תפלה הל' ז סמג עשין כ טוש"ע א"ח סיי קכח סעיף : כג פ"ח מהלכות יג ג מיי׳ חגיגה הלכה ט:

מוסף רש"י

רבינו חנגאל בכבודי מאי דרוש אמר יוחנן ואתא מרבבות קודש

אות הוא ברבבה שלו [ה׳

צבאות שמון אדון הוא בצבא שלו אמר רבי יוחנן לא ברוח ה' ואחר הרוח רעש

לא ברעש ה' ואחר הרעש אש לא באש ה' ואחר האש

אש לא באש הי ואחו האש קול דממה דקה [והנה ד׳ עובר]: ת"ד ו׳ דברים נאמרו

. להן כנפים ושטין מסוף

ייי. העולם ועד סופו ושומעין

מה שעתיד להיות וג' כבו

אדם פרין ורבין ואוכלין ושותין ומתין כבני אדם: ן'

י. רברים יש בבני אדם יש בהן

. רעת ומהלכין בקומה זקופה

כמלאכים אוכלין ושותין

ומוציאין רעי ופרים ורבים כבהמה. ^f) שאלו את בן

י וומא בתולה שעיברה מהו

מי חיישינן לדשמואל דאמר

יכול אני לבעול כמה בתולות

בלא דם. או דלמא הא בלא דם. או דלמא הא דשמואל לא שכיחא [כו']

וחיישינן שמא באמבטי עיברה כו' פירוש אשה הרה

שנבדקה ונמצאת בתולה מי

אמרינן מביאה נתעברה

אשה כי תזריע וילדה זכר ³)

יטמאה וחייבת וקרבון לידה

או דלמא אימור באמבטי של מרחץ נתעברה כגון שירד

איש באותה האמבטי ופלט איש באותוו האמבטי ופיסט ש״ז וירדה אשה וקירבה באותה טיפה של ש״ז

ונכנסה בתוך רחמה ונתעברה וזה מעשה נסים

הוא ואינה טמאה לידה שאין

. אני הורא בה אשה כי תזריע.

בי האי גוונא מי משכחת לה

יהאמר שמואל כל שכבת

והאמר שמואל כל שכבת זרע שאינו יורה כחץ אינה מזרעת ופרקינן כי אמר שמואל דבעינן יריית כחץ בעת שפולטה האיש ווו

האיש

באמבטי יורה כחץ הוה ולא

איפשיטא ושמעינן שנמצאת אשה הרה ובעת לידה לא

היתה יכולה לילד שאמרו כי

היתה יכולה לילד שאמרו כי היא בתולה וקרעו לה הנשים בדינר של זהב אותם המסוככין המלואין דם בתולין וילדה: מתני' כל המסתכל בד' דברים ראוי לו

כאילו לא בא לעולם. פי׳ טוב ממנו הנפל שלא בא לעולם כי אין לאדם להתעסק אלא [במה]

להתעסק אלא [במה] שנצטוה להכיר קונו בעשיית חוקיו ומשפטיו כי עשיית

משפט וצדקה הם ידיעתו

צדקה ומשפט הלא הוא

. הדעת אותי נאום ה' ולעשות

להסתכל לידע מה למעלה

ומה למטה מה לפנים ומה

מספריז